

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

17. TÝDEN (20.4.2026)

Kamil Holý

Výzkumný tým: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Přetrvávající chladné počasí způsobuje rozvleklé vzházení a kvetení rostlin i postupné líhnutí a migraci škůdců. Objevují se první dřepčící, drátovci, snížila se početnost třásněnek. Chladno prodlouží období výskytu krytonosců. Mohou se projevit rozdíly mezi blízkými lokalitami, chráněná pole před větrem a více osluněná mohou být více/dříve napadena než ostatní porosty. Škůdci mohou být na rostlinách jen v teplých částech dne - sledovat poškození rostlin.

Brukvovitá zelenina - zakryté porosty zůstávají chráněně před většinou škůdců mimo drátovců a housenek přezimujících v půdě. Pomalu vzházející výsevy mohou být zničeny dřepčíky dříve, než se objeví děložní listy nad povrchem půdy. Zůstává riziko poškození krytonosci.

Přezimující polyfágní škůdci - nejvýznamnější jsou drátovci, u kterých se bude škodlivost zvyšovat v závislosti na oteplování půdy - budou se postupně stěhovat k povrchu. Lokálně mohou škodit přezimující housenky osenic, které okusují/překusují nadzemní i podzemní části rostlin.

Ostatní zelenina - tento týden je v cibulích třásněnek méně, ale s dalším oteplením bude přilet pokračovat. Srážky byly nízké, početnost třásněnek nejspíše neovlivní. Po deštích vyrazili ze zimovišť plzáci, kteří mohou napadnout okraje porostů. Vzházející cukrovku okusují dřepčící, stejné druhy škodí na červené řepě a špenátu, ale ten je méně napadán než řepa. Listy hrachu jsou okousány od listopasů, dospělci se v zimě ukrývají v půdě.

Riziková: krytonosci, třásněnky, dřepčící, drátovci, housenky

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- objevují se první dospělci, početnost většinou nízká.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu a větru se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - ošetření proti dospělcům na nezakrytých porostech. Mohou poškodit i pomalu vzcházející rostliny - sledovat poškození děložních listů.

Krytonosci

- nejvýznamnější je krytonosec čtyřzubý, ostatní druhy jsou méně významné. Dospělci škodí žírem na rostlinách, ale v této době je vyšší škodlivost larev, které se budou postupně líhnout z vykladených vajíček, vyžírat řapíky listů, u kedlubnů se mohou prožrat až do konzumní části. Nálet dospělců a kladení pokračuje.

Monitoring - nálet dospělců se monitoruje žlutými miskami nebo prohlídkou/oklepem rostlin. V řapících listů jsou vykousané jamky - místo rozříznout a zjistit, zda jsou tam vajíčka nebo se jedná jen o úživný žír.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před vykladem vajíček. Zakryté porosty netkanou textilií bez trhlin a s dobře zatíženými okraji jsou dostatečně chráněné. Napadány bývají nezakryté porosty nebo sadba v pěstírnách - ta může být zdrojem larev i v porostech, které byly na poli dobře zakryty.

Dřepčík olejkový

- může škodit stejným způsobem jako krytonosci, ale v porovnání s krytonosci je škodlivost na zelenině méně významná.

Monitoring a ochrana jsou shodné s krytonosci.

Třásněnky

- tento týden je třásněnek méně, ale s dalším oteplením lze očekávat novou migrační vlnu.

Monitoring - tmaví dospělci jsou většinou ukrytí mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - závisí na druhu cibule a době sklizně. Svazková cibule s listy může být poškozena sáním, tu se vyplatí ošetřit. S ochranou cibule určené ke sklizni později a bez listů bude lepší počkat, nálety budou pokračovat.

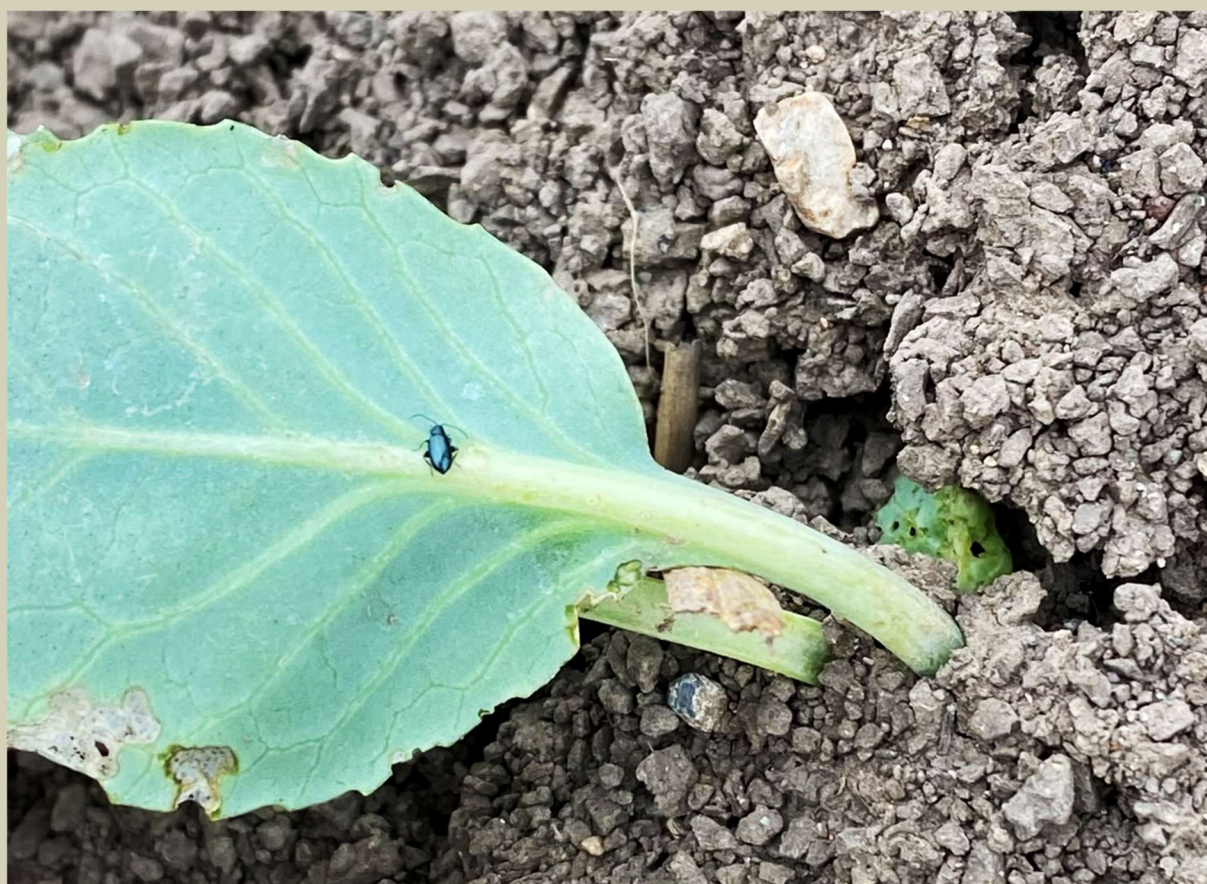
Užitečné organismy

- v chladu je na polích hmyzu minimum, sluněčka lze pozorovat na sousedních obilninách, kde jsou mšice.

V nezakrytých výsadbách jsou první dřepčící

Poškozeny žírem jsou nejen nadzemní části, ale i listy prorůstající z půdy - stejným způsobem mohou zničit děložní listy pomalu vzcházejících výsevů

Okousané okraje listů listopasy